

Сабарня В., студентка гр. 011м-22з-1

Науковий керівник: Нестерова О.Ю., к.п.н., доцент, завідувач кафедри філософії і педагогіки

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ТЕОРЕТИЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

У широкому значенні слова освіта дорослих охоплює всі види освітньої діяльності, у які включається дорослий. У вузькому змісті освіта дорослих - складова частина системи освіти, її відносно відособлена різновидність, основним завданням якої є сприяння різнобічному розвитку людини в період його самостійного життя.

На думку більшості дослідників, освіта дорослих відрізняється від юнацької освіти трьома головними особливостями: специфікою контингенту, своєрідністю освітніх установ та навчальних платформ, змістом цілей і завдань освітнього процесу, особливостями форм і методів педагогічної роботи з суб'єктами навчальної діяльності.

Освіти дорослих спирається на вікову періодизацію, в якій визначаються зміни в запитах та мотивації щодо навчання. Мотивація навчання в цих періодах пов'язана з найбільш поширеними кризовими станами, серед яких треба виділити кризу дорослості що спонукає до професійного росту або кардинальних змін в професійній кар'єрі та здійснюється на тлі неформальної освіти та кризи зрілості, що мотивує до ревізій загальнолюдських цінностей та переосмислення особистісного Я та здійснюється в межах інформальної освіти. Надані періоди освіти дорослих потребують відповідних форм та методів навчання, що містять специфічні вимоги до їх формування.

Виходячи із активізації педагогічного простору в сфері освіти дорослих та формування єдиного життєвого процесу як прагнення до навчання на кожному етапі життя дорослої людини, в кінці ХХ та на початку ХХІ століття активізується увага та обґрунтовується концепція неперервної освіти, яка визначається як перманентний процес освітнього збагачення людини протягом всіх вікових періодів та виступає теоретичним підґрунтям андрагогіки та педагогічної антропології, в межах якої гуманізація та універсалізація освіти виступають визначальними чинниками.

Для успішного здійснення освіти дорослих на всіх етапах життя необхідно долучати форми та методи навчання релевантні поставленим навчальним завданням. Так найбільш поширеними методами навчання дорослих більшість дослідників вважають методи проблемних ситуацій пов'язаних із професійною специфікою дорослих та метод діалогічного спілкування, обумовленого мотивацію тих, хто навчається.

Відповідно вищезазначеного, завдання викладача зводиться до заохочення та підтримки, надання допомоги у визначенні параметрів навчання та пошуку інформації. Основною характеристикою процесу навчання стає процес самостійного визначення навчальних параметрів навчання та пошуку знань, умінь, навичок та якостей. Дорослі в процесі професійного навчання виконують функції як учасників спільної з викладачем навчальної діяльності з діагностики, планування, реалізації, оцінювання та корекції процесу навчання, так і є співавторами індивідуальних (своїх) програм навчання, а також самі і реалізують індивідуальні програми навчання. Саме ці питання обумовлюють долучення до андрагогіки ресурсного підходу, який спроможний виявити мотиваційну сферу та потенційні можливості дорослих.